

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-05- Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų teismų veiklos teritorijų nustatymo ir Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ Nr. I-1497 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo Nr. I-480 57, 101 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 62¹, 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 62² ir 62³ straipsniais įstatymo projektus (toliau kartu – Projektai).

Projektų parengimą paskatino siekis didinti lėšų, skiriamų teismams išlaikyti, panaudojimo efektyvumą, peržiūrėti apylinkių teismų tinklą, įvertinus bylų mažėjimo teismuose tendencijas, gerinti teisingumo vykdymo kokybę, didinant teisėjų specializacijos galimybes, finansinių išteklių poreikis teismų sistemoje, vis dar išliekantis netolygiai pasiskirstęs ir neefektyvus žmoniškųjų bei infrastruktūros išteklių naudojimas, teisėjų korpuso formavimo ir optimalaus teisėjų skaičiaus nustatymo problemos, poreikis efektyvinti civilinį procesą. Detalios Projektų nuostatos aptariamose aiškinamajame rašte.

Projektais prisidedama prie Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 195.2 papunktyje įtvirtinto tikslo – tęsti teisinio reguliavimo peržiūrą, atsisakant teismams nebūdingų funkcijų, efektyvinant teisminį procesą ir tokiu būdu sumažinant teismams tenkančių bylų krūvius ir padidinant teismų darbo kokybę, efektyvumą, greitį – įvykdymo. Taip pat Projektai parengti siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155, 8.3.3 papunktyje numatytą veiksmą: „Priimti Vyriausybės sprendimą dėl apylinkių teismų tolesnio reorganizavimo ir teisėjų specializacijos didinimo, atsižvelgiant į teismų tinklo regionuose efektyvinimo ir teisėjų specializacijos didinimo galimybių vertinimą, atliktą su teismų savivaldos institucijomis“.

Projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Gautas vienas pasiūlymas, kuriuo siūloma panaikinti bylų teisingumo taisykles ir Lietuvoje palikti veikti 3-5 apylinkių teismus. Į šį pasiūlymą neatsižvelgta, argumentai nurodyti Projektų derinimo pažymoje.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2023 m. balandžio 18 d. raštu Nr. (1.6Mr) 2T-424 Projektai buvo pateikti išvadoms ir nuomonėms gauti Lietuvos Aukščiausiajam Teismui,

Lietuvos apeliaciniam teismui, Vilniaus apygardos teismui, Kauno apygardos teismui, Klaipėdos apygardos teismui, Panevėžio apygardos teismui, Šiaulių apygardos teismui, Teisėjų tarybai, Nacionalinei teismų administracijai, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, Apylinkių teismų teisėjų sąjungai, Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos advokatūrai.

Gautos pastabos ir pasiūlymai iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, Klaipėdos apygardos teismo, Panevėžio apygardos teismo, Šiaulių apygardos teismo, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Finansų ministerijos, Generalinės prokuratūros, Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos (persiųsti Lazdijų, Pasvalio, Raseinių, Vilkaviškio rajonų savivaldybių merų raštai) ir Lietuvos advokatūros. Taip pat gautos pastabos iš Pakruojo rajono savivaldybės mero. Vilniaus apygardos teismas, Kauno apygardos teismas, Apylinkių teismų teisėjų asociacija ir Vidaus reikalų ministerija nustatytu terminu pastabų ar pasiūlymų nepateikė. Su Teisėjų taryba ir Nacionaline teismų administracija Projektai suderinti darbo tvarka.

Atsižvelgta į Finansų ministerijos, Lietuvos apeliacinio teismo, Šiaulių apygardos teismo, Vilkaviškio rajono savivaldybės mero pastabas ir pasiūlymus, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Klaipėdos apygardos teismo, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos keliamus panašius klausimus dėl reformai taikytų kriterijų ir atliktos apylinkių teismų optimizavimo analizės, atitinkamai papildytas Projektų aiškinamasis raštas. Projektai taip pat patikslinti pagal dalį kitų suinteresuotų institucijų pateiktų pastabų ir pasiūlymų arba pateikti papildomi paaiškinimai Projektų aiškinamajame rašte. Pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, įvertinti Projektų derinimo pažymoje.

Įvertinus Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Generalinės prokuratūros pateiktas pastabas dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 168, 214, 225, 372 ir 373 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, taip pat iš dalies atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo priimtus Baudžiamojo kodekso pakeitimus (2023 m. balandžio 27 d. įstatymas Nr. XIV-1925), nuspręsta minėto projekto atsisakyti. Priimant šį sprendimą įvertinta ir tai, kad siūlyti Baudžiamojo proceso kodekso 372 ir 373 straipsnių pakeitimai dėl pokyčių kasacinės instancijos teisme nėra tiesiogiai susiję su tikslu peržiūrėti apylinkių teismų tinklą, optimizuoti apylinkių teismų krūvį. Kartu įvertinta tai, kad Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2023 m. gegužės 9 d. išvada Nr. XIV-1938 pritarė Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 372 straipsnio 2 dalies ir 373 straipsnio 1 dalies pakeitimams, kuriais siūlomi analogiško pobūdžio teisinio reguliavimo pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, teikti iš esmės tapačius Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimus nebūtų tikslinga ir suderinama su teisėkūros efektyvumo principu.

Projektus inicijavo Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2022 m. vasario 3 d. potvarkiu Nr. 25 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė siūlymams pateikti ir galimoms teismų veiklos efektyvinimo bei teismų darbo krūvio sureguliuavimo priemonėms įvertinti. Galutinius Projektus ir jų pagrindimą parengė Teisingumo ministerija, Teisėjų taryba ir Nacionalinė teismų administracija. Galutinius Projektus Teisingumo ministerijoje parengė Teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupės (vadovė Jolita Šlikienė, tel. +370 614 67611, el. p. jolita.slikiene@tm.lt) vyriausioji patarėja Reda Gabrilavičiūtė, tel. +370 671 85588, el. p. reda.gabrilaviciute@tm.lt, ir patarėja Samanta Delekaite, tel. +370 671 90 738, el. p. samanta.delekaite@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų teismų veiklos teritorijų nustatymo ir Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ Nr. I-1497 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

3. Lietuvos Respublikos apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 10 lapų.

4. Lietuvos Respublikos apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo projektas, 2 lapai.

5. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo Nr. I-480 57, 101 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

6. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 62¹, 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 62² ir 62³ straipsniais įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 4 lapai.

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

8. Projektų aiškinamasis raštas, 27 lapai.

9. Projektų derinimo pažyma, 11 lapų.

10. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 54 lapai.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska